

ДО ПРОБЛЕМАТИКИ ПИТАНЬ АКТИВІЗАЦІЇ ВИНИКНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РЕФЛЕКСИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.

викл. Пухно С.В.

Професійна діяльність вчителя вважається на сьогодні однією з найбільш складних і це обумовлене не лише розширенням діапазону загальної системи знання і методології наукових дисциплін. Практична діяльність учителя будується відповідно до своїх особливих та специфічних законів, оскільки проблеми, з якими стикається сучасний педагог мають багатосторонній, цілісний і комплексний характер і вимагають для свого вирішення досить складного виду аналітико - синтетичної діяльності. Психолого – педагогічні знання, які отримали випускники педагогічних закладів освіти, не можуть поставати як пряме і безпосереднє керівництво до дій, оскільки повинні пройти процес трансформації від понять категоріального апарату до професійного мислення вчителя. Фактично, майбутній вчитель повинен не лише володіти досить значною та складною системою спеціального знання, але й навичками активізації окремих її компонентів та використання з максимальною ефективністю в подальшій професійній діяльності.

Названі завдання виконуються студентами педагогічних вузів під час проходження ними педагогічної практики, одними з головних завдань якої є вироблення навичок в галузі педагогічного спілкування, реалізація набутих знань з наукових спеціальних дисциплін, серед яких особливе місце займають знання курсу психологічних наук.

Організація педагогічної практики студентів старших курсів вузів обов'язково включає компонент їх готовності застосувати знання з галузі психології, і в першу чергу таких її розділів, як вікова та педагогічна. В цьому процесі виникає ряд проблем. Перша проблема полягає в тому, що теоретичні знання, здобуті майбутніми вчителями у вузі, побудовані відповідно до внутрішньої логіки окремих наукових дисциплін і є результатом ана-

літичного розв'язання науково – теоретичних проблем і, відповідно цьому, носять абстрактний узагальнюючий характер. Ці знання спрямовують педагогічну діяльність, але їх ефективне практичне використання вчителем залежить в першу чергу від постійного осмислення, аналізу та узагальнення власного педагогічного досвіду останнього. Таке рефлексивне ставлення майбутнього вчителя до власної діяльності є однією з найважливіших психологічних умов її поглибленого усвідомлення, аналізу та прагнення до вдосконалення. Поява подібних рефлексивних процесів можлива лише за умов безпосередньої практичної взаємодії вчителя з учнем.

Рефлексивна позиція вчителя найбільш чітко проявляється саме тоді, коли він робить предметом свого аналізу певні конструктивні методологічні схеми, якими він користується в процесі виконання практичних завдань. Пошукова активність та самостійність у виборі цих схем сприяє рефлексивному ставленню початківців до себе як до педагогів. В цьому процесі важливе місце в першу чергу належить ефективності взаємодії майбутнього педагога під його час проходження педагогічної практики та методиста з психології. Завдання останнього полягає не лише в наданні необхідної консультативної допомоги в процесі вирішення окремих психологічних завдань та проблем, що обов'язково виникають під час взаємодії між студентами та учнями, але й в спрямуванні дієвої психолого – педагогічної активності перших. Останнє обов'язково включає обговорення певної ситуації або задачі, визначення рівня усвідомлення її майбутнім вчителем, її важливості та пропозиції конструктивних моделей вирішення, аналіз можливих наслідків. Подібні процеси взаємодії сприяють виробленню рефлексивного ставлення початківців до самих себе як суб'єктів професійно – педагогічної діяльності є постають основою для розвитку в них педагогічної рефлексії як необхідної умови професіоналізму.